

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Pripremljena se pisma tiskaju po 6 ar. svaki redak. Oglasi od 8 redaka stoje 60 n. b. za svaki redak više 5 n. b. ili u slučaju opetovanja za pogodbe sa upravom. Novici se štiju postarskom naputnicom (uzesno postalo) na administraciju "Naše Zvege". Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrijeme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, sa koje se ne plaća poštarina, ako se izvana naplaćuje reklamacija.

NAŠA SLOGA

Istisi svakog četvrtka na celom svetu.
Dopisi se svrđavaju ako se i ne tiskaju.
Nobiljegovanilistovi se doprimaju. Preporuča se postarica koju 5 ar. za seljaka 3 ar. na godinu. Razmjerno 10. 2 1/2 i 2 sa polu godinu. Izvan carine više postarica.
Na malo jedan broj 5 novč.
Uredništvo i administracija nalaze se u Via Farneto br. 14.

Poučni, gospodarski i politički list.

"Slogom rasta male stvari, a slogom sve pokvari". Mar. Pos.

Interpelacija

zastupnika Spindića i drugova na njegovu preuzvišenost ministra bogostvoja i nastave.

U Opatiji, u glasovitoj Opatiji, u mjestnoj obćini Volosko, u istoimenom kotaru u Istri, postoji pučka škola. Ovu je pohadjalo u školskoj godini 1890./91. 64, u školskoj godini 1891./92. 78, u školskoj godini 1892./93. 96 a tekuće školske godine 108 školske djece. — Naukovni jezik bijaše u istoj hrvatski sve do godine 1885. Odlisom c. kr. zemaljskoga školskoga vjeća za Istru u Trstu od dne 17. junja 1885. br. 615 bijaše naredjeno, da se podieli škola na dvie paralelke, jednu sa hrvatskim, drugu sa talijanskim naukovnim jezikom, to da se podudaje posebice koli u jednoj toli u drugoj.

Ovaj nalog, koji niti bijaše potrebit, niti u zakonu osnovan, pošto je pularilo školu jedva desetak djece, koji su govorili takodjer talijanski, a takovih ne ima ni danas više od 12 (dvanaest) — prouzročio je, da u školi u Opatiji ne moza biti ni govora o pravom uspjehu, i to djelomice radi toga, što se u talijanskoj paralelku upisuje djece, koja ne poznaju naukovnog jezika, a djelomice i s toga, što je premlalo naukovnih ura odjeronu na obih paralelkah, jer se sa jednom učiteljskom silom više ura odmjeriti ne moze.

Na svaku paralelku odpada po 15 naukovnih ura i to po 2 (dvie) za vjeronauk, a po 13 za ostale naukovne predmete. Ovih 13 ura podijeljeno je tako jednako u obih paralelkah, da odpada po 3 ure na čedan na izravnu poduku na prvi odjel (prva školska godina), po tri ura na drugi odjel (druga i treća školska godina), i po sedam ura na treći odjel (četvrta, peta i šesta školska godina). Djaci, koji uživaju na čedan samo tri, recimo samo tri ure izravne, a toliko neizravne poduke, koji polaze svaki drugi dan po dvie ure školu, ne mogu niti iz daleka naučiti ono, što je u nećrtih propisano.

Da se tomu zlu bar djelomice doiskodi, sagradila je porezna obćina Opatija pu nalogu c. kr. kotarskog školskog vjeća novu školsku zgradu sa potroškom od kakvih 24.000 for. sa dvie školske sobe i sa dva učiteljska stana, ter zamolila školsko oblašt, da sistemizira mjesto druge učiteljske sile.

Pošto bijaše kroz čitavu godinu polovicu školske zgrade prazna, a o spomenujtoj sistemizaciji ne bijaše glasa, obratiše se tamoznji obćinari, zabrinuti za odgoj svoje djece, molbom dne 8. augusta t. g. na c. kr. zemaljsko školsko vjeće za Istru u Trstu, izručiv istu vlastoručno po posebnjoj deputaciji predsjedništva c. kr. zemaljskoga školskoga vjeća u Trstu. U tom molbi praili su za sistemiziranje mjesta za drugu učiteljsku silu, ako mogoa učiteljicu, i za ukinutje odpisca zemaljskoga školskoga vjeća od dne 17. junja 1885. br. 615. jer nije predvidjous u naukovnih nećrtih škole, kakova bijaše ustanovljena onim odpisom.

Iz Trsta nije donela sobom deputacija dobra nada, a pućanstvo Opatije mora i nadalje gledati na pol praznu školsku zgradu, zadovoljujuć se težkim svom tim, da moze jedan dio njegove djece svaki drugi dan po dvie ure polaziti školu.

Kad bi bio u školi samo jedan naukovni jezik, hrvatski, materinski i obćovni jezik velike većine školske djece, kao što to bijaše do god. 1885. tada se nebi imalo pravo zahtijevati u onaj broj školske djece u posljednje tri godine, osobito obzirom na polidnevnu poduku, da se sistemizira mjesto za drugu učiteljsku silu. Pošto je pako škola po jeziku na dvie paralelke podijeljena, ta tim iz jedne škole dvie postale, to bi se moralo ustanoviti mjesto i za drugu učiteljsku silu.

Obzirom na rečeno, upravljaju pod-

pisani na njegovu preuzvišenost ministra bogostvoja i nastave slijedi upit:

„Je li voljna njeg. preuzvišenost učiniti potrebite korake, da se postojeće zlo na pučkoj školi u Opatiji bezodvlačno odstrani, i to tim, da se ukine odpis zemaljskog školskog vjeća od dne 17. junja 1885. br. 615 ili da se sistemizira mjesto druge učiteljske sile?“

U Beću, dne 27. oktobra 1893. Spindić, Dapar, Schneider, Formánek, dr. Katsi, Svozil, Schlesinger, Seichert, dr. Slama, Biankini, dr. Gessmann, Laginja, dr. Šil, Alfred Coronini, Březnovaky, dr. Schwarz, Hoch, Perić, Rozkošny, Purgbart, dr. Brzorád.

Interpelacija

zastupnika dra. M. Laginje i drugova na nj. preuzv. gospodina ministra predsjednika kao upravitelja ministarstva za unutarnje poslove, postavljena dne 28. oktobra 1893 u carevinskom vjeću u Beću.

Da upozore c. kr. vladu na nevoljno gospodarstvene odnose u Istri, podpisani upravljaju na njegovu preuzvišenost gospodina ministra predsjednika kao upravitelja ministarstva za unutarnje poslove slijedeće upite:

- Jeli poznato njegovoj preuzvišenosti:
  - da u Istri ciele mjesta, gradovi, obćine, dapače kotari osjećaju veliku oskudicu na pitnoj vodi?
  - da je voda jedinog dobrog vrela u Puli već dulje vremena pomješana i pokvarena nezdravim tvarmi, to da je radi toga pućanstvo onoga grada i morete tvrnjave izloženo najvećim pogibeljim u zdravstvenom obziru?
  - da najsiromušnji olojevi pućanstva u pojedinih gradovih zapadne Istre, notom nastane malo veća suša, moraju kupovati uz neizmjereno visoke cienne nužnu pitnu vodu?
  - da je u prošlom ljetu bilo slučajeva n. pr. u kotaru porečkem, gdje su seljaci morali gubiti ciele dane, da gene napojiti svoja blaga u kraje daleke po koju uru?
  - da dotične obćinske uprave, djelomice rad pomanjkanja potrebitih sredstava, a djelomice rad nikakve brige za svaki napredak nižih klasa, koje usljed nepravdnih izbornih reda nemogu sudjelovati u upravi nego kao izžuvavajuće manjine, nisu u stanju, da štogod učino niti u ovom obziru, kao što nećine ni u drugim?
  - da c. kr. vlada doćim izdaje milijune za regulaciju rieka i za obranu proti povudnjam, gdje ih ima, s druge strane samo premaleno iznosa za krajove u kojih manjka vode?

II. Jeli sklonu njegova preuzvišenost odrediti čim prije shodna, da oni krajevi Istre, koji osjećaju veliku potrebu na pitnoj vodi za pućanstvo i za blago, dobiju brzu i dovoljan pomoć od države?

U Beću, 28. oktobra 1893.

Dr. Laginja
Spindić, Špindler, Krumholz, Tekly, Dr. Šamanek, Dr. Dyk, Hájek, T. Václavý, Dr. Slama, Dr. Bulat, Biankini, K. H. Perić, Borčić, Dapar, Alfred Coronini.

Sastanak birača u Dekanah.

Iza toga reče predsjednik župnik-dekan G. Kompare: „Postovani birači! Čuli ste uprav sada obćirno i točno izvješće o djelovanju volećionjenoga našega zastupnika dra. Laginje. Uvidili ste laško, da se je obćenito zauzimao i neutrudivo borio na korist naša pokrajine. Da nije študin truda ni vremena, razvidno je iz izvješća, te da se je vazda oglašao zahtje-

vaju odlučno, da se dade takodjer namano, što ostali narodi već odavno uživaju.

Radi toga četo bez dvojbe odobriti slijedeći predlog: „Birači koparskoga kotara izriču na izbornom sastanku u Dekanah dne 19. oktobra svomu zastupniku dr. M. Laginji svoje podpuna i neograničeno pućanstvo zahvaljujuć mu se srdačno za njegovo dosadano neutrudivo djelovanje“. Živio Laginja! Skupštinari odgovorite trokrakom burnim živio!

Nakon toga upravio je župnik iz Marzege vjeleć. G. Gasperšič pitanje na gosp. zastupnika, kako će postupiti napram vladinoj osnovi o domobranstvu? G. zastupnik reče, da se te osnove nije dotaknuo navlašt, da se nebi njegove rieči slabo tumačilo. Između svih poreza, što ih doprinšće seljak i radnik, najveće je krvo i pores. Nu moglo bi se prigovoriti, da smo svi jednaki pred vojniškim zakonom, jer moraju i knezovi i grofovi u vojnike.“

To je doduše istina, nu oni su privilegovana djeca! Oni odluču jednu godinu kao dobrovoljci, a zatim postanu častnici, te živu kod vojnika istotako udobno kao i doma. Mnogi ostanu dapače dobrovoljno kod vojnika, jer njim se dopada liop život i blištajuće se odlole.

Kod Tobe, narode moj, jest posve drugače. Ako dotjeras do poddastnika, postigao si mnogo, jer ti nemožeš služiti dobrovoljno samo jednu godinu. Sudimo dakle tu narodu sa našega stanovništva. Dokazano jest, da nema vjernijoga podanika od Hrvata i Slovenca. Da nismo mi za spćimenitu promjenu zakona, reklo bi se odmah: ako nekomeš dati vojnike, niste takodjer niti vjerni. Da, mi moramo dati vojnike — nu to jedino, do neke mjere! Pravo za nabor vojnika nemožete odrediti ni vi ni ikto drugi. To je pravo cesara i kraljeva. Oni imaju pako i dužnost čuvati zakone i pokrajine.

To vriedi za svaku državu, takodjer za ustavne. Ali u ovih imadu pravo sa cesarom odlučivati zastupnici koliko treba vojnika, kako ih obakrbiti i gdje ih upotrebiti. To je dužnost zastupnika. Moja je pako dužnost glasovati proti takomu zakonu, jer bi se istim pomnožilo porez. Ovaj zakon ide za tim, da bi se uz stalnu i prićuvnu vojsku ustanovila i treća: domobranska vojska, iz koje bi morao domobranac isto tako u rat kano i oni iz prvih dvih. Uzmimo slučaj, da je mladiju upravljati za gospodarstvom kod kuće, ili brinuti se za svojitu, a mjesto toga mora kano domobranac dvie godine u vojnike. Što će biti sa gospodarstvom? Zatim će mu se još reći: Tvoja vojska, već samo kod domobranstva!

G. interpelant izjavi na to, da je zadovoljan sa odgovorom, te pita nadalje g. zastupnika, kako će se vladati u poslu iznimnoga stanja u Pragu?

G. zastupnik odgovori, da je jučer došao iz Beća, a prekjudeć da je govorio sa dvojicom zastupnika, kojih se tieć uvedeno iznimnoga stanja u Pragu i okolih veoma mnogo. Jedan od tih sabrao je vrlo mnogo gradiva proti vladinoj naredbi, te je naito toga jur predložio carevinskom vjeću, iz čoga mora svaki razumni čovjek upoznati, da uvedenje iznimnoga stanja u Pragu nebijaše potrebitno. Drugi pako zastupnik, dr. H. o r o l d naimje, je tako rekud očarao zastupniko svojim govorom, to pobio sve razloge, koje mogoaš navesti vladu sa potrebu uvedenja iznimnoga stanja. Iz njegova govora izišće osobito njegovu izjavu, kojom je odlučno odbio od sebe klovetu, da je mladobćenka stranka u enavzu sa socijalisti i anarhisti, te da je ona proti katoliškoj orkvi.

Zastupnik taj dokazao je iz svoje knjiga za bilježku, kako se je pojavio u Pragu neki 20godinji mladić, te medju drugimi mladiji širio revoluciojnaru nauku, kako se prava petardo i drugo slično stvari. A taj mladić bijaše u službi policije (Ob-

ćenito zaudjenje!) Ako misli vlada ukrotiti česki narod ovakvim naredbami, to se vara, da će njoj to pući za rukom, jer je česki narod čvrt i žilav.“ (Tako je!) Dokazano je, da nebijaše potrebitno uvedenje iznimnoga stanja, radi česa vam kažom, g. interpelante i vam postovani birači, da budemo li ikada glasovao za koju vladinu naredbu, za ovu noću stalno! (Dobro! Živio!)

G. interpelant zahvaljuje se na odgovoru, kojim je posvo zadovoljio, te pita nadalje g. zastupnika: što li misli o vladinoj osnovi glede promjene izbornoga reda i zašto se ukleknaju slovenski zastupnici, napose oni iz Kranjske, interpelacijam i predlogom gg. zastupnika Spindića i Laginje?

G. zastupnik odgovori, da je izrekno bar površno svoje mišljenje o promjeni izbornoga reda, već na uvodu. Što bismo mi postigli tom promjenom, pokazati ću vam primjerom.

Uzmimo slučaj, da je postolar u gradu, koji plaća odnuzeranu svotu izravnoga poreza, u III. izbornom tielu. On bira izravno i po svojem osvjedočenju svoga zastupnika. Vi pako u izvanjskih obćinah makor i plaćali do 50 for. poreza, neimate ipak izravnoga izbornoga prava. Vas 500 zajedno treba da birate tokar jednoga sudućijara, koji će u druztvu drugih birati jedva zastupnika. Jedan fiducijar usredotoćuje dakle u sebi 500 Vaših glasova. Uzmimo pako slučaj — čega nam Bog oćuvao — da bi taj fiducijar prodao svoj glas, on bi izdao svih 500 Vas, pa ipak nu ništa nemožete. Kakvo je dakle to Vaše izborno pravo? Škoro nikakvo! Priviligrani su gradovi, a izvanjske obćine neimadu skoro nikakvih prava. Svi neka imadu jednaka prava kao što imademo svi jednake dužnosti. Vlada kano doduše nešto učiniti u morala, ali od onoga, što bi učiniti morala, jemoš jos daleko. Vlada koracno vrlo legano, jer njoj se nećuri (Smjoh!), a k tomu misli, da bismo postali proobiti i droviti kad bi nam odviše dala! Nešto misli ipak vlada u tom pogledu popraviti, nu ne nama na korist. Nam bi se pomoglo kad bi imao izborno pravo ne samo otac posjednik, nego i sin, koji plaća svoj porez u vojaki, ili ako njo vojnik, koji plaća vojničku pristojbu. Smatra li to vlada dobrim, da nosiš pušku, ili za to, da njoj plaćaš pristojbu, jer nisi za pušku, moraš vriediti takodjer za to, da dadeš tvoj glas kemu hoćeš, da imaš svoje izborno pravo. (Živahno pleskanje i odobranje!)

Obzirom na drugi dio upita odgovaram oto u kratko. Gospoda zastupnici iz Kranjske, Goričke i Treta jesu u takozvanom konservativnom klubu. U tom klubu nisu pako samo naši muževi, već i Niemci te zastupnici njemačko-česakoga veleposjeda. Bolje bi bilo, da su rećoni muževi sami, nu istini na čast valja mi priznati, da su oni vazda podpisali naše interpelacije nepolitičkoć ili gospodarskeć sadržaja, kad smo za to uprosili. Obratno dolazili su i oni k nam i mi smo rado podpisivali njihove interpelacije. Što se tieć slovenskih zastupnika, osobito iz Kranjske, treba priznati, da su se oni od nas podoli daljiti. Izgovarao se pako, da to tieć iz klubeske disciplinje, jer bi po toj disciplini morao svaki zastupnik predložiti dotičnu interpelaciju klubu na pretrać prije nego li bi ju mogao podpisati, to pako noide u svakom slučaju. Ja smatram taj predgovor opravdanim, jer bi bilo teško predložiti svaku malenkoot klubu, a tada ju tokar potpisati. Ako njim se je možda činio oblik naših interpelacioćah proćtrać, o tomu nemože nitko drugi suditi, to se mora pripustiti svakomu pojedinomu zastupniku.

(Dalje slijedi.)

Interpelacija

zastupnika J. Biankinia i drugova na njihove proučivosti ministra predsjednika grofa Taaffe-a, kao upravitelja unutarnjih posala, i ministra trgovine, markiza Banquehema, u sjednici dne 10. oktobra 1893. carovinske viceda u Beču.

(Konač.)

Pri ovakvih okolnostima nije se čuditi, što ova naša vina sve više padaju; što mu je izvor znatno zapelo, tako, da nevoljni tožak, preobretom raznim poriz i namoti, koji se ipak najstrože utjeravaju, tožko je zabrinut za svoju budućnost, za svoj obstanak.

Po podatkih trgovačke i obrtničke komore u Splitu, izvoz dalmatinskog vina iz njegovog područja — koje je najviše i najvirodnije u svoj Dalmaciji — bio je prvih mjeseca ove godine za trećinu manji od lanjsku; a kasnije je epao malo na ništa, tako, da je ove godine znatna množina dalmatinskog vina ostala nerazprodana i pokvarena, to su ga tožko moralno prošli, jer im visoka vlada nije dozvolila, da barem vađe alkohol od tog pokvarenog vina, upraštajući ih od carinarnih pristojbina. A ipak, je država, usljed klauzule, dosada utjerala oko pet milijuna forinta carina od talijanskog vina, a ti su milijuni dignuti iz džepa kukavim težakom i posjednikom vinorodnih zemalja ove monarhije!

Lani cijena oronuo bila je u Dalmaciji od 12 do 20 for. po hektolitru, a u Bielomu od 20 do 25 for.; duk se je ove godine oronuo vino plaćalo od 7½ do 12 for., a u Bielomu od 9 do 12; a to predstavlja gubitak od fur. 5-25, odnosno od fur. 12 po hektolitru. Dalmaciji je dakle ove godine na samoj razlici cijena svoga vina izgubila oko sedam milijuna forinta!

Pa kao da ova prava gospodarsvena nesreća nije bila dostatna, naša ovog prajljeća uništi 87a biela žita u Dalmaciji i dobar dio blaga, kojemu je bilo nestalo hrano u najljepše doba; a česte i iznimno kiše minulog ljeta uvedoše peronosporu u vinograde, koje krupa nije prije sasvim otukla, kao na primjer, one obćina Skradinsku, Kistanjske i raznih drugih obćina.

U ovakvom zdvojnomo položaju, koji postaje još zdvojnijim posljedica mi kamata, koji su mal ne evu zemlju zarazili; posljedica mi kužnih močvara i neuredjenih voda, koja i tijelano ubijaju narod od prirode kriepak i zdrav — nije se čuditi, što iz Dalmacije, od vlade i od svakoga zapuštena, tko može, bježi u svijet glavom bez obrira.

Osobito težačka ruka sa primorja i sa otoka neprestano soli u Americu, Austriju, i napokou u Novu Zelandu. Nevoljni težak ili se duži, ili prodaju u bozicnu svoju baštinu, da akua za putne troškove, i da ostavi za uvijek svoj zavještaj, u kojemu mu se nada već poštemim trudom žititi.

Nije daleko vrijeme, potraje li ova žalostno stanje, kad će nastati u Dalmaciji pitanje, tko da zemljin obraduje; a jur dana u nekih predjelih čuti se nestašica kriepkih radničkih sila. Dalmacija govoro će opustošiti zbog svakdanjeg selena!

Ovo žalostno stanje visokoj vladi mora biti poznato. To joj stanje predočie i sabor kraljevine Dalmacije, i trgovačko-obrtničke komore i razni zastupnici u ovoj visokoj kući, a osobito prvi od podpisanih u nizu upita, govora i resolucija kroz lanjsku i kroz ovu godinu.

Ali dosada visoka vlada nije ništa učinila, da po svojoj dužnosti priekodi u pomoć Dalmaciji; da na kojigod način popravi stranu zapuštenost, u kojoj je ostavila tu krasnu zemlju od podoka ovoga vieka, ili da joj barem ublaži gospodarsvenu udarao, koji joj zadado neiretnom klavuzlom o vinu u govoru s Italijom.

S toga se podpisani čtu dužnosti upitati n. pr. gospodina ministra predsjednika grofa Taaffe-a, kao upravitelja unutarnjih posala i njog. preuzv. gospodina ministra trgovine markiza Banquehema:

I. koji razloga njog. pr. gospodin ministar-predsjednik nije još ništa učinio, da ublaži grozno gospodarsveno stanje hrvatskoga naroda u Dalmaciji i što misli usprjeđ u tu svrhu učiniti?

II. Jeli poznato njog. preuzv. gospodinu ministru trgovina, da je usljed klauzulo o vinu u trgovačkom ugovoru s Italijom, na samoj razlici u oiahu ove godine Dalmacija izgubila oko sedam milijuna forinta; — da je znatni dio njezinog vina ostao nerazprodan i pokvaren, a da posjednikom i težakom nije bilo dozvoljeno ni vaditi alkohol od pokvarenog vina prosto od poreza, to da su ga mnogi moralno prošli?

III. Jeli gospodin ministar trgovine voljan izposlovati im barem za usprjeđ u polakicu; — zauzeti su, da se šim prije sa izvoz našeg vina ustanove nagrade, poput negdašnjeg talijanskog „Premio d'exportazione“ injevačkog „Travaback-a“ sa alkohol, i da sa vinogradarom odpuati barem dio zemljarine dok traje javna nevolja usljed vinske klauzule?

Beč, 10. oktobra 1893.

J. Biankini, Perić, Dapar, dr. Leginja, Spiničić, dr. L. Gregorec, dr. E. Greg, dr. Herold, dr. Vašary, dr. Blazek, dr. Samanek, dr. Tuček, dr. Brzard, dr. Pačak, dr. Engel, dr. Šil, dr. Slama, dr. Fort, dr. Slavik, dr. H. Lang, dr. Dyk, dr. Dvorček, dr. Kauric, Doležal, Vohanka, Čestmir Lang, V. Tekly, Spindler, Purghart, Seiwert, Krumholz, Kattan, Adamek, Breznovaky, Hajek, Elm, Sokol, dr. Luogor, dr. Gesman, Slesinger, Schneider, Hauk, Polzhofor, Kohler, Troll, Schneider, Liebacher, Prinz Lichtenstein.

Pogled po svijetu.

U Trstu, dne 8. novembra 1893.

Austro-Ugarska. Ministarska kriza traje još uvijek. Cesar povjerio je članu gospodske kuće, knezu Windischgrätzu ulogu, da sastavi novo ministarstvo. U novo ministarstvo stupiti će članovi trih velikih klubova, samo je još pitanje, koliko će mjesta pojedini klubovi dobiti, i komu imadu pripasti važnije ministarske stolice. Niemoi liberalci htjeli bi imati svoga ministra unutarnjih posala i ministra pravosudja il nauke. Tomu da se protivie Hohenwartovci ili takozvani konservativci. Knez Windischgrätz vieća danomice sa prvaci trih klubova. Jučer je viećno dalje vremena sa namjestnikom Galicije grofom Bedeni-om i sa namjestnikom dolnoaustrijskim Kiemannegg-om. Poljaci imati će također svoje mužere u ministarstvu, a za ostale Slavene neholi ih glavna. Tako će se valjda dogoditi, da Slaveni neće imati niti jednoga, svoga pouzdanika u novom ministarstvu, jer se na poljske ministre neće moći nitko od Slavena osloniti, pošto su oni prije svega Poljaci, a tada tekar Slaveni. Oni paze jedino na korist svoga naroda, a za ostale Slavene nije ih briga. Iz Beča dolazi zadnji čas skoro nevjerovatna viest, da će namore slovenski i hrvatski zastupnici ostaviti Hohenwartov klub, te ujedno sa Česi iz Moravske i Ceske, sa Malorusi i sa neodvisnim hrvatsko-slovenskim klubom stvoriti novi slavanski klub.

Cesar i kralj odohrio je danas zakonsku osnovu madjarske vlade o uvedenju civilne ženidbe u Madjarskoj. Crkveni poglavari Madjarske protivili se zubi i nokti toj osnovi, ali ipak nisu uspjeli.

Srbija. Iz Biograda javljaju, da je zamolio mladi kralj Aleksander talijanskoga poslanika na biogradskom dvoru, da izjavi u ime njegove bečk. vladi, kako se on neslaže sa izvanjskom politikom njegove radikalne vlade.

Rusija. Prvi praktični uspjeh posjeta ruske vojne mornarice u franczečkih lukah bitie će taj, da će Franczka dozvoliti ruskoj ratnoj mornarici jednu od njezinih lukah za stalno boravište. Osim toga traži Rusija i na iztoku takovo boravište za svoju mornaricu, pak se je u tu svrhu obratila na grčku vladu.

Italija. Financijalna nevolja raste danomice u susjednoj kraljevini Italiji. Već se počeli dizati glasovi, da se napusti sadašnja izvanjska politika, koju je Italiji naprieto trojni savez, te da se Italija rieši toga saveza i približa bogatoj Franczkoj.

Španjolska. Divilji narodi u sjevernoj Africi, koji graniče sa španjolskim posjedom, zadaju kraljevini

mnogo brige. Zadnjih dana pozivlje španjolski ratni ministar vojniko na dopustu pod oružje, te će ih poslati u velikom broju u Afriku, da ukrote buntovničke susjede, a podanike sultana Marokanskoga. Iz toga sukoba moglo bi nastati i dalnjih zapletaja.

Franina i Jurina

Fr. Vero sam duja, da „babin“ Marko u Porču po rivi štucia i dobele suze roni, jer da mu „baba“ od tizke boluje.
Jur. Ča njoj nebi moglo pomoći friško kozje mliko?
Fr. Nebi brato, zaš da jo bol stara.
Jur. E, onda neka gre u Palu k prijatelju Martinu, da mu pomozu ošlida.
Fr. Neomi tamo, zaš su se skarali kako i placarice.
Jur. Tako će siromašna „baba“ sada na jaseu stagnat za varik pote.
Fr. Ako njoj kakov darjatan ne pomore.
Jur. Ča da je tel on a medajun postat nas representant?
Fr. Ja neznan ne, to neo judi govore, a ea judi govore, je bilo al će bit. Pak i to more bit, ter zusa, da ki ima ou medaju, da bi tel jos ku dobit.
Jur. A bi morital bit, da mu se prizboka jos jenu onakovu, kakovu je negde dobit!
Fr. Ala nebi mu skodilo ne!

Različite viesti.

Za družbu sv. Cirila i Metoda u Istri. Blagajnik družbe primio je nadalje: Gosp. Eugen Kumičić iz Zagreba poslao je 124 for., a uplatio: Prof. can. Konrad Šnap kao utemeljitelju svotu 100 for., prof. Fran Vrbanić god. št. 5 for., Dragutin Leskovac trgovao god. št. 5 for., kanonik Julijo Vrevo god. št. 5 for., Milan Štern-Zvezdić god. št. 5 for., Mirko pl. Zgričov god. št. 1 for., Koglj ljekarnik god. št. 1 for., A. Gnezda god. št. 1 for., Lovro Penko, vrtlar darovao 1 for. — Mnogogađni župnik u Gerovom poslao 18 for. 15 nvč., sakupljenih prigodom blagoslova novog glavno oltara u onoj župnoj crkvi. — Gosp. prof. Ivan Mišetić poslao je 316 for. 60 nv.; izmena gg. darovatelja već su oglašena u „Obzoru“, a po njom u „Našoj Slogi“. — Gosp. dr. Dinko Trinajčić iz Krka poslao je 24 for. 32 nv., a darovao: gospodnja Josipa Brusić iz Daruvara 10 for., sabrano na štovu prigodom imendana pred. goep. dra. Frana Volarića 1 for. 32 nvč. — Gosp. Josip Rožman iz Celovca 1 for. — Gosp. dr. B. Mažuranić u Novom poslao 17 for. 50 nvč. i to 6 for. sakupljenih medju 3 prijatelja „kod Kallmana“, a ostali for. 11-60 prigodom kratkih sina kr. gruntovodjo g. A. Tomašića u Novom. — Gosp. Milan Doml, stud. phil. poslao nam je 2 for. 50 nvč., sakupljenih u vaeolodno družtvu u Tropoljih kod Čabra. — Voleo. goep. Petar Zahija, župo-upravitelj u Lubanicih — Cres, poslao nam je 11 for., sabranih prigodom imendana pred. nadpopa Mateja Zahije u Osoru, a koje uplatio kao godišnji priinos po 1 for. sliedoa gg.: nadpop. Matej Zahija, župnik-dekan u Osoru, pop. Anton Bravdica, župo-upravitelj na Vranu, pop. Anton Male, župo-upravitelj u Ustrinjah, pop. Dinko Muškardin, župo-upravitelj u Šivanu, pop. Ivan Valdić, župo-upravitelj na Bolaju, pop. Anton Perić, župo-upravitelj u Martinčić, pop. Jakov Dinić, župo-upravitelj u Valunu, pop. Blaž Soldatić, župo-upravitelj u Čunskom, pop. Petar Zahija, župo-upravitelj u Lubanicih, O. Ladislav Jurac u Nerezinah, te pop. Ivan Trinajčić, duk. pna. u Osoru, utem. član, darovao je 1 for. — Gosp. Franjo Šimčić, obćinski tajnik u Buzetu,

šalje nam 1 for., kojog je sakupio u vesolom družtvanu rodoljubivih slovačkih mladića u ubedu na dan Svih svetih u gostioni g. Aurora Flega. — Proev. goep. Mirko pl. Halper u Zagrebu pripelao nam je 10 for. kao god. priinos. — Voleo. g. D. Marušić, kapolan u Hroljinu, pripelao nam je 6 for. 50 nvč., sakupljenih u župnom stanu na Sve svote, prigodom združice hrvatskomu mecen! Stromačortu. Živili darovatelji!

Gospodjice Zorka Jurina, Marija i Ljudmila Jelušić sestre i Ema Grossmann u Kestvu, na mjesto vienca na grob prijateljice pok. Nikice Karlovic položile svaka po 1 for. za našu družbu dne 1. novembra 1893. Živile plemenite darovateljice!

Kod goep. povjerenika u Kopru uplatio sliedoa gg.: X. Y. 10 for. kao treći obrok od utemeljitelja svote od 100 for., a kao dar N. N. 1 for., F. Janoin 80 nvč. i Kranjao 20 nvč., koji su uloženi u koperskoj posujilnici i stedionici.

Kako karlovačko „Svjeto“ javlja, pristupio je g. Dušan Lopaših, urodnik, kao godišnji član sa svotom od 6 for. — G. Vojko Polanec sabrao je 1 for. — U gostioni g. Stublera sakupljeno 2 for. 95 a. — Poština je opet odelano 14 for. 95 a. g. dru. Stanguru u Voloskom.

Dr. A. Trumbić, povjerenik u Splitu sabrao je nadalje: Po 1 krunu darovao: N. I. Glasar i M. pop Stančić. U malom družtvu sabrao je dne 20. septembra 8-20 kruna. Skup mladih rodoljuba i rodoljubkinja 14 kruna. M. Šegvić pok. Pavla 1 kr. „Stojačić“ 7 kr. „Na ponodi“ 4 kr. M. Jankov 1 kr. Kod „Farauna“ 6-40 kr. Fr. S. Fattori 1 kr. Dušan Begović 1 kr. Fr. Šarić 1 kr. Nekoliko siromaha 8 kruna.

Od voleo. goep. A. Kalon, župnik-dekana u Buzetu primili smo for. 7-80, sabranih dne 5. t. m. kod Tonića pok. M. Flega u Šterpudu u kolu čestih rodoljuba. Živili!

Gospodin Fran Stefanutti, župo-upravitelj u Dragudu poslao for. 3, sakupljeno od g. J. Bačić 1 for., Fr. Stefanutti 1 for., A. Šestan 50 nvč. i Ana Puntar 50 nvč. Živili!

U župnom stanu u Grimaldi sakupljeno bijaše 12 kruna, a darovao sliedoa gospoda: Fran Stefanutti 2 kr. 40 št., Justo Filipi 2 kr. 20 št., Josip Svjetličić 1 kr. 20 št., Josip Bačić 1 kr. 20 št., Anto Šestan 1 kr. 20 št., Ivan Mogorović 80 št. in Kyndil Ivan 3 kruna. „Nar. Listu“ pišu iz Tratenika, dne 30 listopada:

Dostavljamo vam kruna 30 za družtvu S. Cirila i Metoda sakupljenih u Pijavizini prigodom piragdjice Frane Santica sa g. Ivom Poljaninom, pri nadzravici Stoa-najeru, Starčeviću i Biankiniu. Darovao sliedoa gospoda: zaručnici kr. 4; župnik 2; Antun Poljanin 2; Ivo Santica 2; Baldo Juričić 2; Niko Skrabalo 4; Niko Tučić 2; Stjepan Poljanin 2; Mato Šimunković 2; Stjepo Šimunković 2; Niko Viočić 2; Miho Santica 2; N. N. 2. U sve krunu 30. Živili darovatelji! — Voleuđeni gospodin Dr. Luka Jelić predao je gospodinu R. Katalinić-Jerotovu u Zudru f. 12, za družbu SS. Cirila i Metoda. Ta je svota sakupljena prije ustrojenja gornje družbe, još onda, kad se jedva glasalo obasnutu tog vriednog i zaslužnog društva. Dopriniete po florina 2 R. Mišetić, po f. 1 Marko Topić, Val. Pregelj, N. N., Dr. Josip Posodol, M. Cingrija, N. N., M. Rajčević, Juraj Orlić, zatim Dr. Jelić f. 1, 10, S. Bulić 60 nvč., M. Milas 30 nvč. Živili darovatelji! Napried svi za družbu!

Naše mnogobrojne dužnike upozorujemo na približajući se kaoe godino. Moogli od njih obćeašo nam, kad ne ih ejotiamo na njihovu dužnost putom poštanekih naloga, da će nam znatnoke mjesecno odplađivati, nu riecki odražae rieči. Ovi i svi ostali neka znadu, da ćemo ih izručiti odvjetniku, pak će imati uz sramotu i škodu. Tko želi, da do toga ne dođe, neka učini svoju dužnost dim prijlo.

† Josip Petrina, učitelj na Ilaviku (kod Velikog Lodića), potomak ugledne obitelji voloske, priminio je u Gospodinu dne 8. novembra t. g. u 59. godini života. — Učiteljavo je najprije u Nerezinah, pa na Ilaviku, pa opet u Nerezinah i napokon opat na Ilaviku. — U najljepših godina, pun dobro volje i sposobnosti, a osobito ljubazan s djecom, znao je postići lepa uspjeha u školah, u kojih se muđio; a sve što je radio, radio je tko, skromno i ađušno. — Bijaše odudjeljivoi hrvatski rodoljub, ali ne bijaše strander, jer njegova mokana i blaga ćud nije podnosila borbu ni nemira. Bijaše Hrvat, ali nastojao, da bude sa svakim u miru. — U svojom školskom poslovanju

